

македонски

ŠKOŦJA LOKA ШКОФЈА ЛОКА, МОЈОТ НОВ ДОМ

Добро е да се знае: Информативна брошура за доселеници

БЕСПЛАТЕН ИЗВОД – ЗЕМИ МЕ СО СЕБЕ!

Почитувани,

Преселувањето и наоѓањето на нов дом отсекогаш било тешка задача. Градењето на исполнет живот во нова околина, исто така ви овозможува да станете дел од заедницата. Шкофја Лока е жива, економски успешна и културно богата заедница која им овозможува на поединците да го реализираат својот потенцијал. Квалитетното образование, бројните јавни институции и широкиот спектар на активности се гаранција за квалитетен живот. Овој водич ни служи токму за тоа, да ве информира за услугите што ги нудат јавните служби и другите организации во нашиот град, којшто постои повеќе од 1000 години.

Тине Радиња, градоначалничка на Шкофја Лока

ОПШТИНА ШКОФЈА ЛОКА

Општината Шкофја Лока се наоѓа на преминот пред алпинистичкиот планински регион на Шкофја Лока и Полхов Градец, во Љубљанската котлина. Градот лежи на крстосницата меѓу Селшката и Полјанската долина и Соршкото поле. Низ историјата, карактеристично за оваа територија било дека таа била транзитен дел.

Дури и денес, таа има поволна транзитна позиција: се наоѓа на 26 километри од Љубљана и на 20 км од аеродромот во Љубљана. Недалеку од градот има и железничка линија Љубљана - Јесенице.

Повеќе од 800 години, градот бил административен, економски и културен центар на феудалното владеење, додека во 973 година германскиот император Отон II го доделил на Фрајзиншка епархија на Баварија.

Површината на сегашната Општина Шкофја Лока изнесува 146 км² и на тоа подрачје живеат околу 23.000 жители. Шкофја Лока е регионален центар кој опфаќа бројни административни институции и социјални (јавни) и услужни (централни) активности. Таа е еден од најважните економски центри со добро развиена индустрија.

Што можам да направам во административната единица?

Во административната единица може да уредите сè што е поврзано со дозволи за престој, регистрација на привремен/постојан престој, единечна дозвола за работа и престој (погледнете го делот : вработување), склучување на брак, издавање извод од матичната книга на родените и многу други работи (возачки дозволи, изгубени документи и сл.).

Може да поднесете барање за дозвола за привремен престој само ако легално сте влегле во Словенија и исполнувате други услови (на пример, студирање, работа во Словенија, итн.). По правило, мора да аплицирате за прва дозвола за престој во претставништвото на Република Словенија во странство, додека, пак, продолжувањето на истата се врши во административната единица на вашето место на престој. Ако се преселите, во рок од 8 дена морате да си го пријавите привремениот престој при административната единица.

За децата коишто ќе се родат во Словенија, породилната болница посредува информации до административната единица, а изводот на раѓање се испраќа во вашиот дом, додека децата автоматски не станат државјани на Р. Словенија. Дозвола за престој на дете родено во Словенија се издава по службена должност, а родителите мора да донесат фотографија и пасош на детето во административната единица во рок од 3 месеци, доколку веќе го има. Кога детето ќе добие дозвола за престој, тогаш ќе има и право на здравствено осигурување.

Повеќето административни работи, исто така, можат да ги вршите преку е-административните услуги на: <https://e-uprava.gov.si/en>.

Upravna enota Škofja Loka
Административна единица Шкофја Лока
Полјанска цеста 2, 4220 Шкофја Лока
ue.skofjaloka@gov.si
+386 4 511 23 60

Како може да ви помогне центарот за социјална работа?

Можете да се јавите во центарот секогаш кога ќе имате проблем или ако се најдете во неволја. Ќе ви помогнат нашите стручни лица. Тие можат да ви обезбедат финансиска помош, како и помош за интеграција во заедницата, поддршка на семејството и децата, како и разни други видови советување.

Прва социјална помош претставува првиот разговор со стручно лице со кој сте разговарале за вашиот проблем и заеднички сте побарале решение. Ќе добиете информации за видовите помош што ви се достапни и како да ја добиете оваа помош – вклучително и финансиска помош, како и помошта која ја нудат други организации (Црвен крст, Каритас и др.).

Како до прва социјална помош? На вашиот прв разговор со стручно лице може да дојдете за време на работното време. Нема потреба од претходно закажување. Во случај на вонредна состојба, стручните лица можат да ви помогнат и надвор од работното време, доколку центарот е отворен.

Лична помош значи индивидуално долгорочно советување со цел решавање на вашите проблеми, но може да биде и уредување и водење. Зависи од вашите потреби, а единствен услов е доброволната и активна соработка. Ќе ви биде доделен советник, кој заедно со вас ќе направи план за решавање на вашиот проблем, и кој ќе ве води при решавањето на проблемите и управувањето со вашиот живот.

Помош на семејството во домот претставува помош со цел регулирањето на односите помеѓу членовите на семејството и грижата за децата. Во суштина е слично на личната помош, освен во однос на тоа дека повеќе членови на семејството се вклучени во советувањето.

Финансиска помош: Може да аплицирате за детски додаток, финансиска социјална помош, додаток за нега, намалена рата за градинка, субвенција за храна за ученици и средношколци, субвенција за наем на стан, ослободување од придонеси за задолжително здравствено осигурување и/или услуги за социјална заштита и слично.

Повеќе за индивидуалните права можете да прочитате и на веб-страницата: www.csd-slovenije.si.

Center za socialno delo Gorenjska, Enota Škofja Loka
Центар за социјална работа, Гореншки регион, Единица Шкофја Лока
Партизанска 1д, 4220 Шкофја Лока
www.csd-skofjaloka.si
gpcsd.skofj@gov.si
+386 4 517 01 00

ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ

Здравственото осигурување обезбедува соодветна здравствена и социјална сигурност за време на заболувања или повреди, бидејќи ги покрива трошоците за ризици во случај кога сме болни, повредени или имаме други медицински потреби. Основната карактеристика на здравственото осигурување е дека правата на секој индивидуалец или на неговите семејни членови се поврзани со апликацијата за осигурување и исплатата на соодветните придонеси (за задолжително здравствено осигурување) или премија (за доброволното здравствено осигурување). Во Република Словенија, здравственото осигурување е задолжително за сите лица кои ги исполнуваат условите пропишани со Законот за здравствена заштита и здравствено осигурување (во натамошниот текст: ЗЗВЗО). Дали одредено лице се стекнало со статус на осигурено лице се утврдува од страна на Институтот за здравствено осигурување на Словенија врз основа на апликацијата за осигурување поднесено од страна на одговорното лице за регистрација. Лицето одговорно за регистрација, исто така, мора да го deregистрира лицето од осигурувањето, кога истекуваат условите за осигурување. Лицето одговорно за регистрација на осигуреното лице е правно или физичко лице кое го определува ЗЗВЗО како одговорно лице за плаќање на придонесот за задолжително здравствено осигурување, освен ако тоа не е поинаку предвидено со друг закон (на пр. Закон за остварување права од јавни средства за осигурените лица од точка 21 од првиот став од член 15 на ЗЗВЗО, дека за обврзникот за ЗЗОС придонесите ги покрива општината). Осигуреното лице остварува право на плаќање за здравствени услуги со картичка за здравствено осигурување. Лицето кое е одговорно да регистрира член на семејство е истиот осигуреник под кој членот на семејството ќе биде осигурен (детето е регистрирано од родителот, брачниот партнер од неговиот или нејзиниот сопружник и др.). Странските осигуреници кои не се регистрирани за здравствено осигурување на Република Словенија имаат право на итни или неопходни здравствени услуги, при што плаќањето се обезбедува во согласност со европскиот правен ред, меѓународни спогодби или од буџетот на Република Словенија. Доброволното здравствено осигурување обезбедено од други компании за здравствено осигурување (Взајемна, Д.в.з, Адриатик, Триглав итн.) е поделено на дополнително здравствено осигурување, кое ја опфаќа разликата во целосната вредност на здравствените услуги кои не се целосно покриени со задолжителното здравствено осигурување (услуги од 2-рата до 6-тата точка од член 23 од ЗЗВЗО) и доброволното осигурување за поголем обем на права или повисок стандард на услуги, како што е наведено во задолжителното осигурување, како и за дополнителни права што не се опфатени со задолжителното здравствено осигурување - дополнително или над-стандардно здравствено осигурување.

ZZZS OE Kranj, Izpostava Škofja Loka
ЗЗОС ПЕ Крањ, Филијала Шкофја Лока

Стара цеста 10, 4220 Шкофја Лока
OEKR@zzzs.si
+386 4 502 33 00

КАКО ДО ЛЕКАР?

Кога ќе го уредите задолжителното здравствено осигурување, треба да изберете матичен лекар што ќе го посетувате секогаш кога имате здравствен проблем. Можете да добиете список на бесплатни лекари на веб-страницата на ЗЗОС - ZZZS, во делот за здравствени услуги, избор на матичен лекар. Во здравствениот дом има и детски и школски диспансер, каде што покрај здравствените услуги, ви се нуди и советување за вашето дете или ученик.

Покрај матичниот општ лекар, избирате и матичен стоматолог и гинеколог.

Здравствените домови имаат и центар за советување каде што можете да добиете информации за одржување на здравјето, здрава исхрана, редовно движење, одржување оптимална тежина, живеење без нездрави навики (пушење, алкохол итн.), одржување добри односи и управување со стресот. Сите советувања и работилници се бесплатни и отворени за секој што сака да се грижи за своето здравје. За повеќе детали, проверете во најблискиот здравствен дом.

За итна медицинска помош, јавете се на бесплатниот број 112, односно посетете брза помош, која работи 24 часа.

Zdravstveni dom Škofja Loka
Здравствен дом Шкофја Лока

Стара цеста 10, 4220 Шкофја Лока
www.zd-loka.si
info@zd-loka.si
+386 4 502 00 00

Кога, како и каде можете да го запишете Вашето дете во градинка?

Вашето дете можете да го запишете во градинка кога има наполнето 11 месеци. Ако има слободни места, можете да го запишете вашето дете во кое било време во текот на годината. За да се запишете посетете ја најблиската градинка, каде што ќе добиете и формулар за апликација и други информации. Посетата на градинка не е задолжителна за детето и затоа градинката мора да се плаќа. Износот зависи од секоја градинка посебно, како и од вашите приходи. Можете да проверите кај вашиот центар за социјална работа за да видите дали имате право на намален износ за рата за градинка. За намален износ за градинка, мора да доставите барање еден месец пред вашето дете да почне да оди во градинка.

Vrtec Škofja Loka **Градинка Шкофја Лока**

Партизанска 1e, 4220 Шкофја Лока
<https://vrtec-skofjaloka.si>
vrtec.s-loka@vrtec-skofjaloka.si
+386 4 512 24 65

...во основно училиште?

Во Словенија, основното образование е задолжително за учениците на возраст од 6 до 15 години. Основното училиште трае 9 години и е бесплатно. Во прво одделение од основно училиште ги запишувате децата што ќе наполнат 6 години во календарската година кога почнуваат да одат на училиште. Уписот во основно училиште е во февруари. Повеќе за уписите и програмата, како и за децата што веќе биле запишани во основно образование, ќе добиете во најблиското основно училиште. Повеќе информации за намален износ за исплата за ручек и ужина ќе добиете во центарот за социјална работа.

Osnovna šola Škofja Loka-Mesto **Основно училиште Шкофја Лока-Град**

Шолска улица 1, 4220 Шкофја Лока
www.ossklm.si
info@ossklm.si
+386 4 506 00 11

Osnovna šola Cvetka Golarja **Основно училиште Цретко Голар**

Франково населје 51, 4220 Шкофја Лока
<https://oscg.si>
info.c-golar@guest.arnes.si
+386 4 513 04 00

Osnovna šola Ivana Groharja **Основно училиште Идан Грохар**

Подлубник 1, 4220 Шкофја Лока
www.groharca.si
info@os-igroharja.si
+386 4 506 11 13

...во средно училиште?

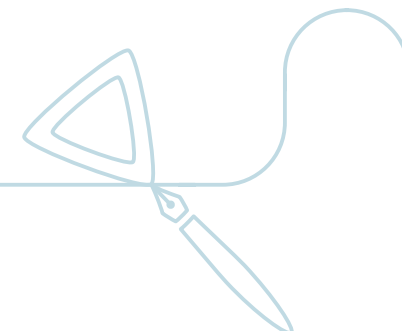
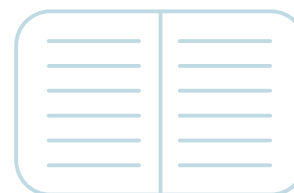
Средното образование се одржува во општо (гимназија) или стручно училиште и трае 3 или 4 години. Конкурсите за упис се објавуваат секоја година во февруари. Во тој период, во средните училишта се одржуваат и информативни денови, каде што можете да дознаете сè за програмите на училиштата. Запишувањето во средно училиште е во март. Средношколците, исто така, можат да имаат право на намалена исплата за ручек во училиштата.

Šolski center Škofja Loka **Училиштен центар Шкофја Лока**

Подлубник 16, 4220 Шкофја Лока
www.scsl.si
info@scsl.si
+386 4 506 23 00

Gimnazija Škofja Loka **Гимназија Шкофја Лока**

Подлубник 16, 4220 Шкофја Лока
www.gimnazija-skofjaloka.si
info@gimnazija-skofjaloka.si
+386 4 518 33 30

Дали сте возрасна личност и сакате да го завршите вашето образование? Дали сакате дополнително да се образувате? Постојат бројни можности за завршување и стекнување формално образование, како и учествување во бесплатни неформални програми во форма на работилници и предавања за личен раст, зајакнување на основните способности, полесна интеграција во локалното опкружување и сл. Имате вештини и знаења за одредена професија, но немате формални сертификати за нив? Во овој случај, можете да се приклучите во програмата NPK - Национално стручно квалификување (Nacionalna poklicna kvalifikacija) за да стигнете што е можно побргу до посакуваната професија. Контакттирајте ги локалните изведувачи на образование за возрасни. Тие со задоволство ќе ве советуваат и ќе ви помогнат. Некои образовни програми за возрасни се бесплатни.

Образование за возрасни нуди и Центарот на РС за стручно образование (Center RS za poklicno izobraževanje), www.cpi.si/en и Центарот за деловна обука (Center za poslovno usposabljanje), www.cpu.si.

Животот во нова околина со сигурност ќе ви биде полесен доколку го знаете словенечкиот јазик. Државјаните на трети земји (сите земји, освен државите-членки на ЕУ, ЕЕА и Швајцарија) имаат бесплатен курс за словенечки јазик, организиран во рамките на програмата ZIP - Почетна интеграција на доселеници (ZIP = Začetna integracija priseljencev). Се спроведува низ цела Словенија, а контактите на изведувачите на курсевите се дадени подолу. Целосната текова листа е објавена тука:

<https://infotujci.si/vkljucevanje-v-slovensko-druzbo/brezplacni-tecaji-slovenskega-jezika>.

Можете да го посетувате курсот ако имате важечка дозвола за престој, не студирате или не сте го завршиле образованието во Словенија и ако не сте го положили успешно испитот за словенечки јазик на основно ниво. Курсот трае до 180 часа, а услов за учество е потврда од административната единица (Potrdilo o izpolnjevanju pogojev za udeležbo v enotnem programu – Потврда за исполнување на условите за учество во програмата), за кој ќе мора да платите 22,60 евра. За да може да се оди на испит, потребно е минимум 80% посетеност на предавањата. Испитот е бесплатен. Народниот универзитет во Шкофја Лока е исто така овластен центар за испити, кој во соработка со Центарот за словенечки како втор и странски јазик (Катедра за славистика при Филозофскиот Факултет, Универзитет во Љубљана) спроведува испити за проверка на знаењето на словенечкиот јазик на основно ниво според јавната важечка образовна програма: словенечки како втор и странски јазик.

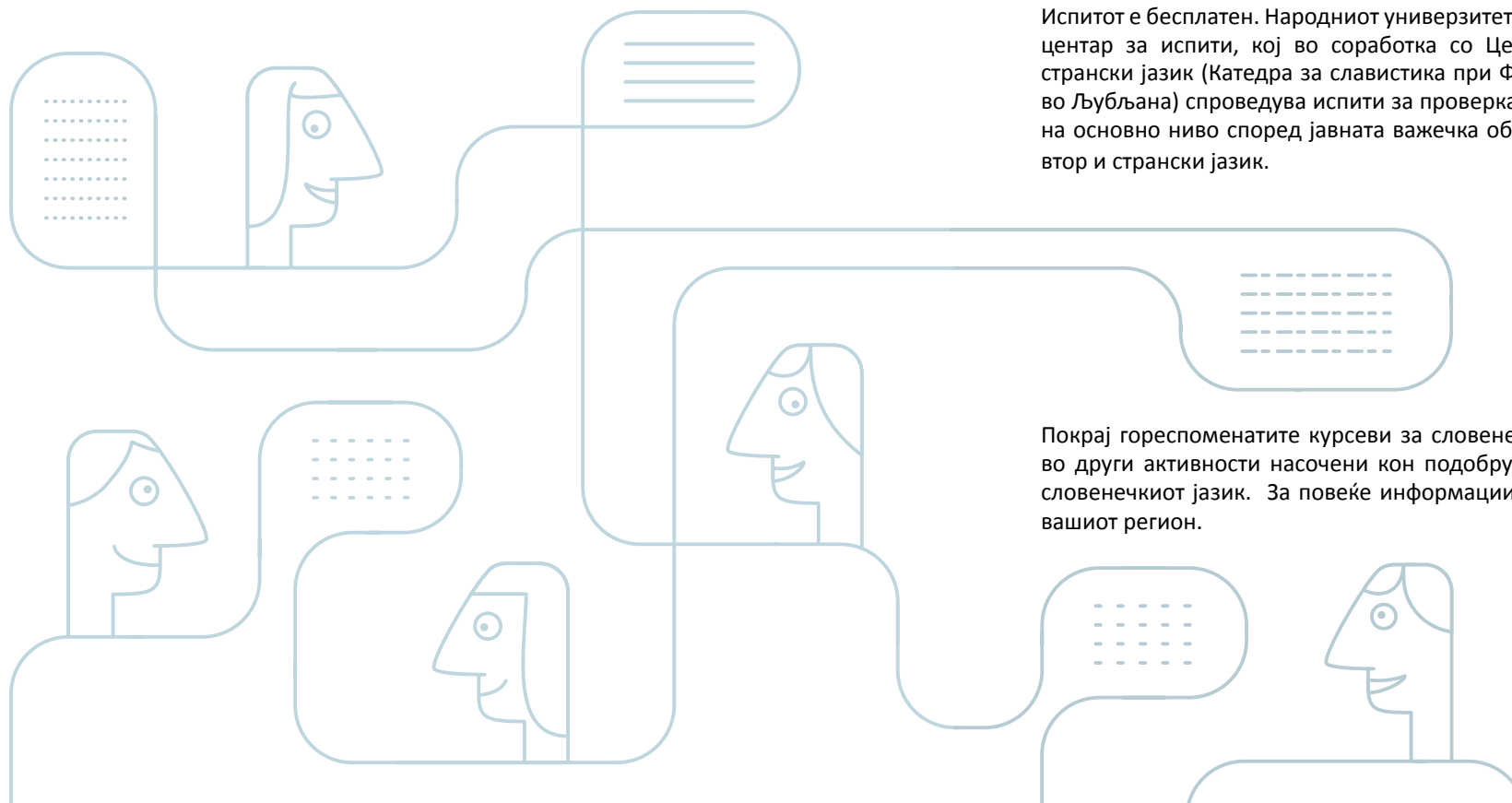
Ljudska univerza Škofja Loka
Народен универзитет во Шкофја Лока

Подлубник 1а, Шкофја Лока
www.lu-skofjaloka.si
info@lu-skofjaloka.si
+386 4 506 13 00

Покрај гореспоменатите курсеви за словенечки јазик, можете да учествувате и во други активности насочени кон подобрување на знаењето и употребата на словенечкиот јазик. За повеќе информации, обратете се кај организаторите во вашиот регион.

Zavod Tri
Завод Три (курсеви за жени)

Капучински трг 8, 4220 Шкофја Лока
www.zavod-tri.org
info@zavod-tri.org
+386 40 528 387

ВРАБОТУВАЊЕ

Апликацијата за работна дозвола е вклучена во апликацијата за единечна дозвола, која на странците од трети земји им дозволува влез, престој и работа, односно можност да работат во Словенија. Ако сте веќе во Словенија, апликацијата за единечна дозвола ја доставувате до административната единица или при дипломатско-конзуларното претставништво на Словенија во вашата земја. Ве молиме, известете го вашиот работодавец пред да ја поднесете вашата апликација, бидејќи сите даночни обврски мора да се подмират на денот на пријавувањето.

Постапката за издавање дозвола ја води административната единица, додека, пак, Заводот за вработување издава согласност за дозволата доколку ги исполнувате сите услови. Условите зависат од видот на работата. Деталите ќе ви бидат објаснети во Заводот за вработување, а, исто така, се достапни и тука: www.ess.gov.si/delodajalci/zaposlovanje_in_delo_tujcev/vrste_soglasij_in_pogoji.

За граѓаните од БиХ и Србија, Заводот за вработување издава дозволи за вработување за сезонска земјоделска работа за помалку од 90 дена.

Самовработување: Странците можат да се самовработат по една година непрекинат легален престој во Словенија или по уписот во деловниот регистар. Во овој случај не е потребна согласност од Заводот за вработување.

Можете да дознаете какви се вашите права и обврски, како и на вашиот работодавец при советување за работа на бесплатниот телефонски број 080 14 34 или на www.delavskasvetovalnica.si.

Инфо-точка за странци: <https://www.ess.gov.si/tujci/info-tocka-za-tujce>

Zavod za zaposlovanje, Urad za delo Škofja Loka
Завод за вработување, Биро за вработување Шкофја Лока
Сподњи трг 40, 4220 Шкофја Лока
gpzrszkranj@ess.gov.si
+386 4 777 52 70

СПОРТ, КУЛТУРА И СОЦИЈАЛЕН ЖИВОТ

За да живеете во благосостојба во новата околина, важни се, исто така и рекреативните активности, па затоа ве покануваме да се вклучите во која било активност во вашата околина и така подобро да го запознаете локалното население. Тие се претежно бесплатни, новите учесници се секогаш добредојдени од страна на организаторите, а за повеќе детали контактирајте ги самите организатори.

Спортски активности: Спортските клубови се одговорни за спортските активности. Проверете ги адресите подолу и на интернет за сите активности што ги има во вашата околина. Можете да се вклучите во локалната екипа за фудбал, кошарка, ракомет или одбојка или со планинарското друштво да ги посетите околните врвови за да го запознаете уште подобро вашиот нов дом.

Културни активности: Ако ве интересира културата повеќе од спортот, можете низ градот да посетите музеј, галерија, изложба или да се придружите на локалното културно друштво и заедно со другите членови да посетувате културни активности што ве интересираат.

Младинските центри нудат простор за средби и дружење, како и активности за средношколци, студенти и останати млади. Се организираат социјални и културни настани, спортски активности и неформални едукативни активности (работилници, курсеви, предавања, тркалезни маси).

Dnevni center OM **Дневен центар OM**

Партизанска 1д, 4220 Шкофја Лока
dcom.loka@gmail.com
+386 30 226 508

DCM Podlubnik **ДЦМ Подлубник**

Подлубник 139, 4220 Шкофја Лока
dcm.podlubnik@gmail.com
+386 51 363 107

MDC Blok **МДЦ Блок**

Франково населје 68, 4220 Шкофја Лока
blok@familija.eu
+386 40 326 165

Библиотеките се исто така вистинска ризница на информации за тековните настани во вашата област, затоа проверете во вашата најблиска библиотека за најновите настани. Во библиотеки исто така постојат бројни настани за вашите дечиња и ученичиња.

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka
Библиотека Иван Тавчар, Шкофја Лока

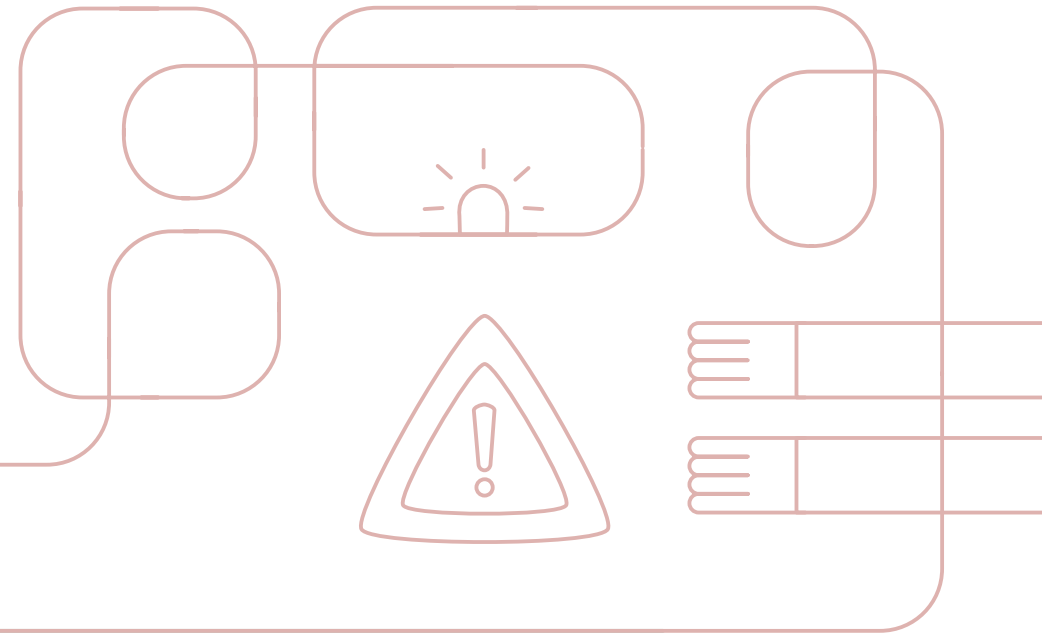
Шолска улица 6, 4220 Шкофја Лока
www.knjiznica-skofjaloka.si
info@knjiznica-skofjaloka.si
+386 51 672 367

Курсеви по конверзација на словенечки, рачна изработка

Zavod Tri
Завод Три (курсеви за жени)

Капучински трг 8, 4220 Шкофја Лока
www.zavod-tri.org
info@zavod-tri.org
+386 40 528 387

Ако во кое било време се најдете во ситуација во која е загрозен вашиот живот или животот на друго лице, јавете се на телефонскиот број 112 (амбулантни возила, пожарникари, полиција). Ако сте биле жртва или сведок на кривично дело или, пак, се сомневате во кривично дело, јавете се во полиција на телефонскиот број 113. Исто така, можете да се јавите во полиција анонимно и бесплатно на телефонскиот број 080 1200.

Информативната брошура Шкофја Лока, мојот нов дом е ко-издадена од страна на Општина Шкофја Лока и Завод Три во рамките на регионалниот центар Грозд НВО Горенски регион.

Тековното издание е адаптација на брошурата креирана како дел од проектот PlurAlps, кофинансиран со средства од Европскиот фонд за регионален развој од Програмата Interreg алпско подрачје (повеќе информации за проектот на: www.alpine-space.eu/pluralps).

Шкофја Лока, јули 2020 година

